

Varaaminen on taitolaji

Esa-Pekka Keskitalo

Uudessa HELKAssa asiakkaat voivat tehdä itse varauksia. Tätä mahdollisuutta onkin paljon toivottu. Varaaminen ei kuitenkaan tapahdu aivan napin painalluksella. Niinpä seuraava ohje ei ole selkeydellä pilattu - mutta taidatkos sen toisin sanoa!

Missä ja milloin voi varata?

Ensin etsitään **halutun kirjan sijaintitiedot**, siis alla olevan kaltainen näyttö.

Kun varaa, tulee tietenkin olla huolellinen siinä, että etsii oikean kirjan tiedot, esim. valitsee oikean painoksen. Mikäli mikä tahansa painos tai kieliversio kelpaa, täytyy niiden saatavuus tutkia erikseen. Varausta ei voi kohdostaa esim. eri painoksiin yhtäaikaan.

Tietokanta: Helsingin yliopiston kirjastot

Tekijä(t): [Alasuutari, Pertti](#)

Nimeke: [Laadullinen tutkimus Pertti Alasuutari](#)

Aineisto: -

Julkaistu: Tampere Vastapaino 1999

Kokoelma: Eläinlääketieteellinen kirjasto, laina-aika 28 vrk

Sijainti: [Ek B Alasuutari](#)

Niteiden lukumäärä: 1

Tila: Nide Nro.1 uusittu - Eräpäiva 04-10-2001

Kokoelma: Hammaslääketieteen kirjasto, laina-aika 28 vrk

Sijainti: [Hilham H Alasuutari, 1999](#)

Niteiden lukumäärä: 1

Tila: Nide 3. UUD. P. Nro.1 uusittu - Eräpäiva 11-10-2001

Varastotiedot: 3. UUD. P.

Varauksen saa tehdä, jos halutussa paikassa ei ole yhtään nidettä vapaana. Muuten

Onko kirjaa saatavana vai ei? Sen selvittäminen vaatii hieman päättelyä. HELKAssa näkee niteiden lukumäärän ja niiden niteiden tilan, jotka eivät ole saatavana. Saatavana olevien määrä selviää vain vähentämällä niteiden määrästä "tila"-otsikon alla olevien rivien määrä. Yllä olevassa esimerkissä eläinlääketieteellisessä kirjastossa on niteiden lukumäärä yksi ja tilatietojen lukumäärä yksi: 1-1=0, kirjaa siis ei ole paikalla.

Jos kirjoja on samassa kokoelmassa monta - opiskelijakirjastossa voi olla yli sata kappaletta samaa

kurssikirjaa - tehtävä saattaa ikävä kyllä olla hyvin hankala.

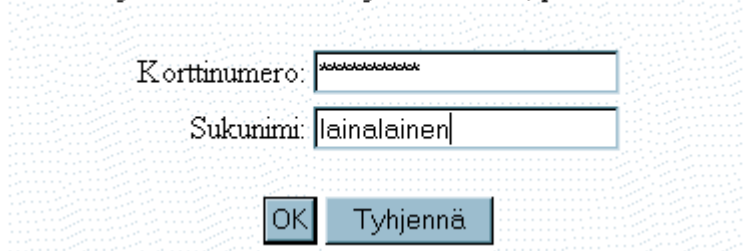
Näin päästään varauslomakkeeseen

Varaaminen aloitetaan painamalla , kun ollaan kirjan saatavuustiedoissa (tai korttinäytössä).

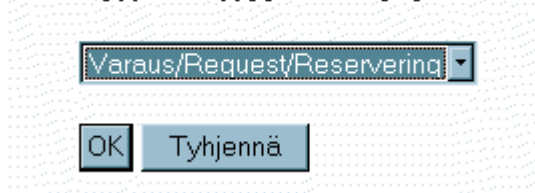
Ensin kysytään asiakastiedot, ellet ole jo aiemmin saman istunnon aikana antanut niitä.

Seuraavaksi "valitaan pyynnön tyyppi" - eli "varaus".

Anna kirjastokorttisi numero ja sukunimesi, paina sitten OK.

Valitse pyynnön tyyppi listasta ja paina OK.

Näin päästään itse varauslomakkeeseen.

Täytämme varauslomakkeen

Lomaketta on itse asiassa kahta tyyppiä, joista jompikumpi ilmestyy tilanteen mukaan:

1) Monta kirjastoa, joista voisi varata

Jos on useampia kuin yksi kirjasto, jossa teosta ei ole lainkaan saatavana, tulee valita kirjasto, johon varaus halutaan tehdä. **Klikkaa *toista* valintanappulaa ja valitse samalta riviltä kirjasto, johon varaus tehdään!**

☐ Mikä tahansa kappale	Mikä tahansa kappale
☒ Mikä tahansa kappale	Opiskelijakirjasto
☐	Pääkirjasto, H, H2, ARC
Korttinumero:	Opiskelijakirjasto
	Soc- och kom. högsk bibl
	SKS:n kirjasto
	Viikin tiedekirjasto
	Eläinlääk. tdk:n kirjasto
	Kumpulan tiedekirjasto
	Hammaslääk. kirjasto

2) Vain yksi kirjasto josta voi varata

Jos varauksen voi tehdä vain yhteen kirjastoon, ei kirjastoa tarvitse valita, vaan voit **klikata** valintanappulaa "Mikä tahansa kappale"-vaihtoehdon kohdalla.

☒ Mikä tahansa kappale	Mikä tahansa kappale
☐	c. 1 1030207718 H3 28vrk/14vrk

Seuraavaksi annetaan taas kirjastokortin numero:

Korttinumero:	<input type="text" value="0000000000000000"/>
Noutopaikka (oltava sama kuin sijaintipaikka)	H3 Opiskelijakirjasto
Ei tarvita enää	30 päivän kuluttua
<input type="button" value="Valmis"/> <input type="button" value="Tyhjennä"/>	

Kirjan noutopaikaksi tulee ehdotomasti valita se kirjasto, johon varaus kohdistuu. Jos siis valittiin ylemmästä kirjastolistasta opiskelijakirjasto, se pitää valita myös noutopaikkojen listasta - muuten varaus ei toteudu.

Mutta entäpä, jos varauslomakkeessa ei tarvitse valita kirjastoa? Lomakkeesta ei silloin käy ilmi sen kirjaston nimi, johon varaus kohdistuu.

Nyt täytyy kiinnittää huomio ylempänä pudotusvalikossa näkyvään tietoon:

☒ Mikä tahansa kappale	Mikä tahansa kappale
☐	c. 1 1030207718 H3 28vrk/14vrk

Siitä käy selville kolme asiaa: niteen numero - kirjaston tunnus - laina-aika. **Kirjastotunnukset on mainittu noutopaikkojen luettelossa kirjaston nimen edellä, joten täytyy vain etsiä sama tunnus.**

Esimerkissä "H3" johdattaa valitsemaan noutopaikan "H3 Opiskelijakirjasto".- Kirjastotunnukset ovat tietenkin samoja kuin käytöstä poistuneessa VTLS-HELKAssa, joten ne ovat monille tuttuja.

"Ei tarvita enää" -kentässä on oletusarvona 30 päivää; sen jälkeen varaus raukeaa, vaikkei kirjaa olisi saanutkaan. Viime hetken tenttiin valmistautujalle se voi olla liian kauan, hyvän klassikon varaajalla taas ei ehkä ole lainkaan kiire. Kannattaa siis valita sopiva luku päiviä.

Nyt on lomake täytetty! Kannattaa vielä kerran tarkistaa, että varauskirjasto on varmasti sama kuin noutokirjasto ja että muutkin tiedot ovat kunnossa - ja sitten voi painaa OK! Kuittaus on tällainen:

Pyyntö onnistui.

Jos pyyntö ei onnistu, kannattaa ensimmäiseksi tarkistaa, että muisti antaa lomakkeessa kirjastokortin numeron oikein.

Tekemänsä varaukset näkee asiakastiedoista lainojen jälkeen. Paina .

Mikäli varaus käy tarpeettomaksi, sen voi perua, mikäli varaus on edelleen otsikon "Voimassa olevat varaukset" alla. Ruksi poistettavat varaukset ja klikkaa "Peru varaukset".

Varausmaksu on 1 euro / 6 markkaa (suositus), ja se peritään kirjaa noudettaessa. Jos peruu "voimassa olevan varauksen", maksua ei koidu.

Mikäli varaus on jo saapunut kirjastoon, perumisesta WWW:ssä ei enää ole hyötyä. Mikäli kirja on esim. kurssikirja, jota jonotetaan, olisi hyvin ystävällistä esim. soittaa kirjastoon ja kertoa, että kirjan saa palauttaa kiertoon. Varausmaksu tulee maksaa, vaikkei kirjaa noutaisikaan.

*Kirjoittaja on tietotekniikkasuunnittelija
opiskelijakirjastossa [epk@iki.fi]*